

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

צג.

עין משפט נר מצוה

יש א ב מיי פייט מהל
מכירה רלו ב טושע
ח"מ סמין רבו טעף ה:
ב ג ד מיי פייז מהל אשומ
ה' מ ופ"ר מלמט מלוא
ולוה ה' ד ופ"כא שס הלכה
א סמנ עשן מה ולד טושע
אח"ע סמין ו טעף יח
וטושע ח"מ ס"י קד טעף י
[ובדק אלפס ציאר כל הסולק
בעמקה ובחריכות צננומ]:

תוספות ר"ד (המשך)

יתעטף חלקק בשבילי הלכך
היא ובעלת ה מאות חולקות
אורו א"י א"מ ס"פא ושל
ר' ושל ג' מאות ג' ג' של
זהב ותימא לה הא סליקת
נשכר ממנה פ"י ואין לך
לחלוק אלא במנה ב' ומהדר
משום דאל' מרין דרבנים
הוא דסליקו נפשיא פ"י לא
נתייב חלקי במתנה ומה
שבחנה לא בשליחותי בבחנה
שאתמרי לי נטלה זו חלקק
אני סלקתי עצמי מלרבי
עמה והמלמט חלקק במנה
ובבנה ידה לבנות חצי המנה
בשיעבוד טררה עכשיו אני
באה לחלוק עמך במתנה
שלך סלקתי מלרבי עמך
רשיעבדי ושיעבודך שום.
רע"פ שיכולה בעלת ג'
ומנה לומר לבעלת ר' עד
עכשיו הייתי נוטלת במנה
הא' ותימא ותלתא ותימא.
ומנה השני ג' הרי תמנן
ותלתא ותימא והשתא לא
שקילנא אלא ע"ה ומיל'
להפסיד בסילוקו תפסיד את
ולא את אפי"ה כן מרת הדין
נומת כיון דלא נשתלק מכל
המנה אלא מלרבי עם בעלת
ק' החלק ג' נוטלת ג'
רש"י ג' מאות חולקות
בניהו ק"ו נוטלת כל א'
רא' ג' דינרי זהב שכלל
דינר זהב הוא ובה דינרי
כסף: ה"י ש"ג מאות וכו'
ומקשה לו פ"י מנה ע"ה הוא
דאית לה פ"י דהא אוקימנא
שכותבת בעלת ר' לבעלת
ק' דין ודברים אין לי עמך
בין חלקוק המנה הא' בינה
ובין ג' מאות ובמנה ג' אין
לה ספק לבעלת ה' והמנה
ה' הוא כלו של ג' מאות
נמצא של מנה נוטלת ג'
במנה האחר שגאורו חולקת
אורה עם הדי השנייה של
ר' ושל ג' מאות זו נוטלת
ע"ה וזו נוטלת ע"ה ומנה
הוא של ג' מאות ויש לה
ד' דינרי זהב. א"ש ככותבת
בעלת ג' מאות לבעלת ר'
ולבעלת ק' דין ודברים אין לי
עמכם בק'. פ"י לא מתוקמא
סיפא כמצינואלא אלא סיפא
מיתוקמא שככתבה בעלת ג'
מאות וכו' ובעלת ר' לא
כתבה כלום הלכך מנה הא'
חולקת בעלת ר' ובעלת הק'
ומנה הב' חולקת בעלת ר'
ובעלת ג' מאות ומנה ג'
לבעלת ג' מאות. תניא זו
משנת ר"ג ר"א אין אני רואה
דבריו של ר"ג באלו אלא
חולקות בשוה חב' ר"ח וז'ל
וקמ"ל דבהאי הלי' כר' וא"א
להפסיד דבריו בזמן שיש
שם ג' מאות חולקין בשוה
ונוטלת בעלת ק' ובעלת
ג' מאות ק' לפי שמריה
לוקח בזה אלא העמודי דברי
ר' שאמר חולקין בשוה כל
וק' נוטלת בשוה הלכך
חולקין כלם לו חלקים של
ק' נוטלת חלק א' ושל ר'
ב' חלקים ושל ג' חלקים
כ"א נוטלת לפי מעות' עד
שתיפרי כ"א כתובתה וזה
דין צדק והווי שאמר אני
רואה דבריו של ר"ג באלו
בכאב דרישא ובכאב מציעא

עד שלא החזיק בה יכול לחזור בו. אומר ר"מ ואפי' נתן מעות
וכגון דלא קנו כנספא^ט שכותבין את הסמך דלא קנו עד
שיכמוז את הסמך וקמשמע לן דיכול ומותר לחזור בו דהואיל ומפסקי
סמכוז שגולוה ממנו קא הדר ציה דלפי' מי שפרע ליכא כדמוכח
צבזבז (ב"מ דף מט): גבי הואל גברא
דזין חמרלא מחצתה שמע דבעי
למינסדיה צי פרוק רופילא אתא
לקמיה דרב חסדא ל"ל כדך שמתקו
משיכה בשומרים כך תקנו משיכה
בלקוחות ולא קאמר ליה איבעי ליה
לקצולי שמ שפרע כדלמרא התם
אעזבא אחרינא משום דלא מיתקנו מי
שפרע אלא אוקרא דולא והאי יכול
מותר דקמני נמי גבי מתנה התם
ודזין הוא דהוה ליה למיתני מותר
אלא אגז דקמני סיפא אין יכול תנא
נמי רישא יכול:

משהחזיק בה אין יכול לחזור בו. ואפילו למ"ד

בחזקת הבתים (ב"מ מד): מנלמא שאינה
שלו חזר עליו הכא כל זמן של
טרפיה ממנו מודה שאין יכול לחזור
בו: ומא"מ^ה הוי חזקה. תימה
מאי קא מצינעיל ליה וכי אכתי לא
אשמועינן דיני חזקה הא ממני' היא
(ב"מ דף מב). נעל גדר ופרך ל'
שהוא הרי זו חזקה וי"ל דכתי צני
ומא"מ הוי חזקה היכא לדינא
כזר וזוי מא"מ^ה מהניא חזקה מתי
דייש אמרני אע"ג דגריעא מנעל
וגדר הויא חזקה הואיל ואיכא כסף
כדמי' וריצ"ס מפרש שארזון מנר
שדה לשמעון וקנה ממנו קנין גמור
עד שלא החזיק בה אותה חזקה שהיה
גילוי דעתו של יחזור יכול לחזור דכי
היכי דתקנו רבנן שיחא אלוס יכול
לחזור בו כל זמן שעסקין צאותו
ענין מפני שלדעת כן הוא קונה
ומקנה שיחורו כל זמן שיחיה כל זמן
שעסקין צאותו ענין ה"ג דעמו
לחזור בו אם יאלו עליה עסקין קודם
חזקה בגילוי דעתו משהחזיק בה אינו
יכול לחזור בו ומא"מ^ה הויא חזקה
פ"י מא"מ^ה הויא היא חזקה דאמר
גלי דעתיה שקיצלה כלל ענין מתי
דייש אמרני לידע מה היא צריכה:

איכא דאמר אפילו באחריות. ליישנא קמא בצחירות לא דהואיל וצחירות וצין אית לן למימר שאין דדעמו לקנות אלא

נכסים משופין מכל ערעור ואע"פ שהיה מחזיר לו לנסוק כנסולה
כדפרישית גבי שלל בצחירות דלא יחא ליה לליקו צדינא ודיענא:
תימא גבי סליקת נפשך וכו'. לא ידעתי אמאי לא משני כגון
שכתבו בעלת שלש מאות ובעלת מאתיים לבעלת מנה דין
ודצרים אין לנו עמך בעשרים וחמשים: (לעיל) וכן שלשה שהטיאו
צבים. לא הוי ממש דומילא דרישא דהכל כל אחד נוטל לפי מעותיו
ורצינו חננאל פ"י דאצבא צמרייתא קאי: **דאמר** ר' יה מרין
ודברים הוא דסליקין בו'. לא איתפרש ספיר טעמא דהא מילתא:
בבית ר' אבהו שלש מאות. לא ידע רבי מאי קמ"ל מתימנין:
רבי אבהו אין אני רואה דבריו של ר' נתן בארז ארז
חולקות בשוה. פ"י ר"מ ק"י'ל צהא הלכתא כרבי ואי אפשר להעמיד
דבריו בזמן שיש שם שלש מאות חולקות בשוה בעלת מאה מאה ובעלת
מאתים מאה ובעלת שלש מאות מאה לפי שמדת הדין לוקח צוה אלא
העמידו דברי רבי שאמר שחולקות בשוה כל מנה ומנה נוטלות
בשוה הלכך חולקין כל עזובן המת בששה חלקים של מנה נוטלת
חלק אחד ושל מאתיים שני חלקים ושל שלש מאות ג' חלקים כל
אחת

השכר

אבל בבא דסיפא דתנן ה"י שם ג' מאות וכו' לא חלק ר' אלא אומר בהתפיסה א' בין ב' תפיסות הדין כך הוא כ"א נוטלת
לפי מעות' ואין צורך להנמינה בכותבת א"כא ר' זה הפתור נ"ל יפה אע"פ שאינו דומה כרישא דמתני'. וכן ג' שהטילו
לכסי וכו' פ"י א"י וכן אבא ג' דמתני' וקסבר ר"ג שלפי מעות חולקין וכו' דלגבי ג' נשים א"ל סבר (נתיב) חלק
משום שהמעות מרווחות קסבר כ"א נוטל בשבח כפי מעותיו וכמו נוטל בשבח כן נוטל בחלק אלא ב' חלקים ושל כן
הלכך כ"א נוטלת כפי מה שמשועבד לו מנכסי בעלה ונמצא שר"ג ר' השוה בזה לחלוק כפי מעות: אמר שמואל ב'
הלכך כ"א נוטלת כפי מה שמשועבד לו מנכסי בעלה ונמצא שר"ג ר' השוה בזה לחלוק כפי מעות: אמר שמואל ב'

עסקין. עוררין: עד שלא החזיק בה יכול לחזור בו. אם לא נתן
מעות: אין יכול לחזור בו. שהקרקע נקנה בחזקה כי א"ל חזק וקני
ויש שמחזיקין מיד ונותנין מעות לאחר זמן ומשהחזיק בה נמחייב
המעות: הייטא. שק קטן: דקטרי. מלא קשרים: מצדס וקבילס.

דמיו חמיות כסף. כלומר מתרלית
לאבד מעותיו כמסק. אפי' בצחירות
נמי. מכרה לו אינו יכול לחזור בו
ממתת עסקין ולא אמרין סוף סוף
עליה הדר ואטרומי דיניי למה לן:
דאל' אחוי טירפך. שטר טירפא מצ"ד
שכתבו כך שילאה השדה מידך צדין
ותחזקו עלי לטרוף: ואשנס לך. וכל
זמן שלא יתנה מידך לא אשנס שהרבה
עוררין שאין זוכין צדין: **מתני'**
של זו מנה ושל זו מאתיים כו'.
ושלשמן נחממו ציוס אחד דלי
בתלמא יומי הקודמת בשטר קודמת
בציוס: חולקות בשוה. שהרי כח
שלשמן מנה שבעוד מנה דכחולה
איכא מנה: הוי שם מאתיים. אפי'
לבעלת מנה שבעוד אלא צמנה
רשון אכל צמנה שני אין שבעוד
לשטרה של מנה: נוטלת חמשים.
בגמרא פריך עליה: שלש של וכו'.
שלשה דינרי וכו' וכל דינר וכו' עשרים
וחמשה דינרי כסף כדלמרא צבזבז
ב"מ דף מה: ושל מאתיים כחה שהי
במאתים לבעלת שלש מאות שוה
מאתים משועבדים לשטרה: הוי שם
שלש מאות. מנה רשון משועבד
לכולן והשני לבעלת מאתיים ולבעלת
שלש מאות והשלישי לבעלת שלש
מאות לצדה: של מנה נוטלת חמשים.
בגמ' פריך עליה: ושל מאתיים מנה.
בגמ' מפרש לה: ששה של וכו'.
מנה וחמשים זו: שהטילו לניס.
מעות לקנות סחורה לשכר: כך הן
חולקין. כל אחד ואחד נוטל כשכר
והפסק לפי מעותיו: **גמ'** סמין
ופלגא ופילגא הוא דאיש לה. דהיינו
שליש של מנה שהרי אין לה חלק צמנה
שני: דין ודברים אין לי עמך צמנה.
ענין דהיינו לדין כל איבע עמך צמנה
המשועבד לך ולא יתמעט חלקך
בשכילי הלכך היא ובעלת שלש מאות
חולקות אותו: סימא לה. בעלת שלש

מאות לבעלת מאתיים הא סליקת נפשך נפשיך ומנה ואין לך לחלק אלא

צמנה שני: מדין ודברים סליקת נפשאי. לא נתייב חלקי צמנתה
עמה שצנתה לן בצחירות צמנה שחאמר לי נטלה זו חלקך אני סליקתי
ועמי מלרבי עמה ומלמעט חלקה צמנה וגבר ידה לגבות חצי המנה
בשעבוד טררה עכשיו אני צהא לחלוק עמך צמנה שלל סליקתי
עצמי מלרבי עמך ושעבודי ושעבודך שום: ע"ה הוא דאיש לה.
דהא כיון דאוקימנא ככותבת בעלת מאתיים כו' אין לה לחלוק עמה
אלא צמנה וחמשים אכל צמנה שלישי אין לה כלום: אמר שמואל.
סיפא ככותבת בעלת שלש מאות כו' ובעלת מאתיים לא כתבה כלום
הלכך מנה רשון חולקות בעלת מאתיים ובעלת מנה ומנה שני
מאות בעלת מאתיים ובעלת שלש מאות ומנה שלישי כולה לבעלת
שלש מאות: רבינא אמר. לא תוקמה ככותבת אלא בשתי תפיסות
שחפסו מנטולטין לכתובתן ולא נמאלו להן מאתיים כפעם אחת אלא
בשתי פעמים: דנפלו להן ע"ה צדד וימנא. וצלו לדון עליהם
אמרין להו חולקות בשוה שהרי שבעוד שלשמן על מנה: ומאה
ועשרים וחמשה צדד וימנא. בעלת מנה כזר צמנה כ"ה וצלת לריב
על ע"ה הלכך ע"ה משועבדים לכולנה וחולקין אותן הרי ציד כל אחת
חמשים והמותר אין לבעלת מנה חלק בו היינו דקאמר של מאתיים
ושל שלש מאות שלש שלשה של ע"ה: סיפא צמתי סיפוסים כו'

ומאתים ועשרים ומאה צדד וימנא. ע"ה מנייחו ר"י וכו' שין זו ובעלת מאתיים שלל צמנה תפיסה ראשונה אלא עשרים וחמשה צהא לריב

על שניה על קע"ה ופלגי ע"ה צין שלשמן ונמאל ציד כל אחת חמשים ומה צין בעלת מאתיים ובעלת שלש מאות וחצי מאה שנשאר כולה לבעלת
שלש מאות נמאלת של מנה נוטלת חמשים ושל מאתיים מנה ושל שלש מאות ק"ג שן ששה דינרי וכו': אין אני רואה דבריו של ר' נתן צאלו. שאין
זה דומה לשלשה שהטילו לניס דהם שזכ מעות שהשצומו מעותיהן שקלי הלכך כל אחד יעול לפי מעותיו אכל הכא טעמא משום שיעבדא הוא
וכל נכסיו אחראין לכתובתה הלכך שלש המנים משועבדין לבעלת מנה כשאר צמרותיה של מנה ובעלת כל כתובתה לפיכך חולקות בשוה:

א) ג'ל חמשים חמשים ומאה
צין כו. רש"י (ב"מ ט) צ"ל במקום
שכתובין א) יזוב על זו תמלא
צמתי.

מוסף רש"י

עסקין. עוררין לומר שלט
היא (ב"מ ט) כמו (ב"מ ט)
ו) החשקו עמו (ב"מ ט).
יכול לחזור בו. ובעלת מנן
מעות (טו ט). משהחזיק
בה אין יכול לחזור בו.
ואפילו לא נתן מעות צמנה
שהקרקע נקנית בחזקה
והמעות על זה מלה (טו ט).
חייאת דקטרי. שם מלא
קשרים (טו ט): שק קטרה
מלא רוח (ב"מ ט). מבי
דייש אמרני. מתקן גבולי
השדה ומצויס (ב"מ ט).
אפילו באחריות נמי.
אפילו קיבל אחריות עליו, דיש
לומר הואיל וסופו לומר עליו
עכשיו נמי יחזור ויטענא.
אפילו הכי אינו יכול לחזור בו
(ב"מ ט). שתינוכ מעכב עליו
ולא מני אחר הואיל וסופו
לשלו ל' השמא דדינר טעמא
(ב"מ ט). דאמר ליה.
מכר. אחוי טירפך. שכנתו
לך צ"ד שטר טירפא שצדין
נעלו ממך ואשנס לך (ב"מ ט)
שעועמין צדין וזכו צדין
ויכמוז על הדין שטר טירפ
על צדין טרפיה ממך
בשכילי. לא ואשנס לך. וכל
מנה דלא עמדת צדין אחי
יאל מנס (ב"מ ט).

תוספות ר"ד

לי עלך: אמר אביי ראוהן
שמכר שדה לשמעון שלא
באחריות ויצאו עליה שניין
עד שלא החזיק בה יכול
לחזור בו משהחזיק בה אינו
יכול לחזור בו. מ"ט דא"ל
חייאת דקטרה סברת וקבילת
מאימתי מבי דייש אמרני
א"ד אפי' באחריות נמי
דא"ל אחוי טירפך ואשנס לך
פ"י מוקדמנר שמכר לשמעון
מכר גמור עשה לו ומתקיים
בכסף ובשטר או בקנין וכו'ין
הקרקעות (ל' דע"ה) האם
לחזור בו א"י מפני שמכר
גמור ובקנין עשה לו והאי
חזקה דבעי לאו לקיטוי
המכר דהא מקיים וקאי בלא
ע"ה אלא ה"ק אם יצאו דלי'
עסקין נראה שמכר לו דבר
שאינו שלו והוי מקח טעות
ומשה אמר עסקין לא אמר
ב"ח הלכך אם החזוק בה
הלוקח ונראה שנוכחה השדה
לרשותו אע"פ שיצאו עליה
עסקין פ"י מפני שרואה שמכר
לו דבר שאינו שלו ומיה בני
מאימת מחוקי בה מפני שוה
החזקה אינה לקנות שאילו
הייתה לקנות כבר ודיענן דין
החזקה דמתקן כפי ח"ה נעל
גדר ופרין כ"ה ה"ז חזקה
ומאי בעי האם מפני שחזקה
לו כדי להראות לעולם
שנוכחה לרשותו והוא שלו
מ"ה אמר' מבי דייש אמרני
שלחך בה לארבה ולרחהב
כאדם שהולך ומבקר שדהו:
מתני' מי שהיה נשוי ג'
נשים ומת כתובתה של ק'
ושל זו ג' ושל זו ג' מאות
ואין שם אלא ק' חולקות
בשוה היה שם מאתיים של
ק' נוטלת ג' ושל ר' ושל ג'
מאות ג' של זהב. היה
שם ג' מאות של ק' נוטלת
ג' ושל ר' ושל ג' מאות
מאות שהיה של זהב וכן
שלשה שהטילו לניס פתחו
או התיירו כך הן חולקין.
פ"י מי שהיה לו ג' נשים
שנחתמו בכתובותיהן ביום א'
שילשן שוה בשיעבוד מנה
אינו משועבד לטררה אלא הוא
השני יחולקו בשוה ר' ושל ג'
כתובת בעלת ר' לבעלת ק'
פ"י מי שהיה לו ג' נשים